

EXPUNERE DE MOTIVE

Evoluția vieții sociale a dus la diversificarea problemelor cu care se confruntă tinerii, care sunt expuși unui număr ridicat de tentații și care pot fi determinați să adopte un stil de viață inadecvat vârstei și gradului lor de dezvoltare psihică.

Prezenta propunere legislativă are în vedere principiile enunțate de studiul Politica privind alcoolul în Europa și țările ei - Reducerea daunelor datorate alcoolului, elaborat în octombrie 2004 de către European Alcohol Policy Alliance, o rețea formată din 57 de organizații publice din domeniul sănătății, care activează în 25 de state ale Uniunii Europene. (<http://btg.ias.org.uk/pdfs/country-reports/romania/alcoholeu.pdf>)

Studiul pornește de la premisa conform căreia consumul ilegal de alcool în rândul tinerilor crește cu o rată foarte mare, motiv pentru care trebuie aplicate măsuri legislative eficace, care să aibă ca rezultat restricționării vânzărilor către minori. Cu titlu de recomandare, se arată că măsurile de restricționare a vânzărilor către minori ar trebui să se bazeze pe următoarele principii:

Vânzările de produse alcoolice persoanelor sub vârsta stabilită de legile interne, sau sub 18 ani, ar trebui interzise;

Toți vânzătorii de produse alcoolice ar trebui să afișeze un indicator clar și vizibil în incinta punctului de vânzare despre interzicerea vânzărilor de alcool minorilor și să solicite ca fiecare cumpărător de alcool să furnizeze o dovadă corespunzătoare care să ateste împlinirea vârstei legale;

În cadrul supermarket-urilor și în alte magazine de desfacere, produsele alcoolice ar trebui expuse într-o secțiune separată de cea de vânzare a altor produse ce ar putea atrage minorii, precum dulciuri, gustări, jucării, sau băuturi răcoritoare;

De asemenea, s-a avut în vedere și necesitatea instituirii unor măsuri eficiente, menite să contribuie la prevenirea și combaterea consumului de tutun în rândul minorilor.

Într-un alt studiu, Focus pe vârste, elaborat în 2013 de către Institutul olandez pentru politici privind alcoolul, este prezentată o cercetare cu privire la politicile referitoare la limita de vârstă pentru consumul de alcool în statele membre ale Uniunii Europene.

(http://ec.europa.eu/health/alcohol/docs/eyes_on_ages_report_en.pdf)

Cea mai frecventă vârstă limită pentru consumul de alcool în UE este 18 ani. În câteva țări limită de vârstă este de 16 sau 17 ani, iar alte trei țări utilizează ca limită de vârstă 20 de ani în cazul consumului de băuturi alcoolice cu grad ridicat de tărie (distilate). În timp ce în majoritatea țărilor (29 de state) s-au stabilit limite de vârstă privind vânzarea de alcool tinerilor, au rămas totuși puține țări care au limite de vârstă pentru posesie și consum de alcool. Limitele de vârstă în UE sunt supuse unor schimbări constante, însă toate modificările arată o creștere a limitei de vârstă privind posesia și consumul de alcool.

În 18 țări este obligatoriu să se stabilească vârsta unui client, în cazurile în care nu este clar dacă acesta are vârsta legală pentru a cumpăra alcool. În toate țările acest lucru este realizat prin solicitarea unei cărți de identitate.

În ceea ce privește regimul sancționator, acesta diferă în funcție de stat. Când alcoolul este vândut unui minor, persoanele juridice (titularul de autorizație, în 28 de țări), persoanele fizice (vânzători, în 20 țări) și minorii (în 3 țări) pot fi sancționați. Sancțiunea aplicată cel mai frecvent este amenda contravențională, dar și autorizațiile pot fi suspendate sau retrase, iar proprietarii magazinului și/sau vânzătorii pot fi condamnați la închisoare. Când vine vorba de posesie și consum (mai ales), și minorii și părinții pot fi sancționați. Pe de altă parte, deși cele mai aplicate sunt sancțiunile de tip amendă, în timp se impun totuși măsuri sociale și educaționale care pot fi, de asemenea, sancțiuni posibile în unele țări.

În legislația națională, reglementările existente nu par să fi produs efectele dorite. Mass media prezintă, constant, știri și articole despre modalitățile prin care minorii își pot procura, fără restricții, băuturi alcoolice și produse din tutun, de multe ori chiar de la unități aflate în imediata apropiere a instituțiilor de învățământ. Aceste aspecte ne confirmă că prevederile Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, sau ale Legii

nr. 61/1991, pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, nu sunt respectate.

Un sistem de protecție a minorilor trebuie să se concretizeze printr-un ansamblu de politici publice centrate pe tineri, precum și prin acte normative a căror aplicare în fapt poate fi controlată. Responsabilitatea revine societății, dar și familiei, iar dezvoltarea tinerilor într-un mediu sănătos trebuie să reprezinte o prioritate în orice sistem de drept.

Constituția României, prin art. 49 – Protecția copiilor și a tinerilor, consacră obligativitatea statului de a asigura un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor acestora. De asemenea, art. 31 prevede că Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor. Astfel, se constată că protecția tinerilor reprezintă o valoare fundamentală, ocrotită chiar de Constituție.

Astfel, cadrul legislativ trebuie să reflecte aceste priorități, dar și să fie în concordanță cu prevederile europene din această materie. Prin urmare, se impune instituirea unor măsuri care să asigure aplicarea unor măsuri pentru protecția tinerilor și dezvoltarea lor într-un mediu sănătos, cadru care să răspundă provocărilor actuale.

Pentru inițiatori,

Senator Sebastian Grapă.

